

Aanpak sociaal domein

Gebaseerd op het 213a onderzoek 'Van regie binnen naar regie buiten'

Augustus 2020

23 juli 2022

Voor vragen naar de Zorg-Adviespleinen

Vandaag zijn in Maasdriel twee zorg-adviespleinen geopend. Hier zijn medewerkers beschikbaar van verschillende maatschappelijke organisaties en van de gemeente. Inwoners kunnen hier al hun vragen stellen. 's Ochtends is het vrije inloop en 's middags kan iedereen terecht op afspraak. Inwoners kunnen hier terecht voor informatie, antwoorden op vragen, een luisterend oor en aandacht voor kleine en grote problemen.

Nieuwe manier van werken

De wethouder zorg deed de opening en was zichtbaar trots op deze plekken. Wethouder zorg: "Hier wordt onze nieuwe manier van werken zichtbaar. Het streven is dat inwoners hier graag hun vragen komen stellen en dat ze met antwoorden of een afspraak op zak weer weggaan." Om inwoners goed te kunnen bedienen is gekozen voor een locatie ten westen van de A2 in Hedel en een locatie ten oosten van de A2 in Kerkdriel. De Zorg-Adviespleinen zijn uitnodigend om naar toe te gaan en bieden alle informatie die voor handen is over voorzieningen, organisaties en adressen in Maasdriel. Dit staat per kern zichtbaar op een sociale kaart. Er zijn medewerkers en vrijwilligers aanwezig om te helpen bij het zoeken of bij het verduidelijken van vragen. Dat dit is gelukt komt door de investering die de gemeente heeft gedaan in de contacten tussen de huisartsen, andere zorgverleners, organisaties op het gebied van welzijn en het onderwijsveld. Hierdoor dragen de Zorg-Adviespleinen bij aan een goede dienstverlening die laagdrempelig, betrouwbaar en betaalbaar is.

Gemeentelijke dienstverlening

Dat ook de gemeentelijke dienstverlening is ondergebracht bij deze pleinen is een grote meerwaarde. Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. De meeste taken rond inkomen en werkbegeleiding zijn ondergebracht bij Werkzaam. Werkzaam houdt wekelijks gesprekken in het gemeentehuis. Bijzondere regelingen zoals schuldhulpverlening, bijzondere bijstand en peutersloes voert de gemeente zelf uit. Alle taken voor de jeugdwet en de Wmo voert de gemeente ook zelf uit. Hiervoor moeten inwoners zich melden bij het gemeentehuis.

Belangrijk uitgangspunt bij de Wmo en de Jeugdwet is dat inwoners zoveel mogelijk

problemen op eigen kracht oplossen en met de hulp van hun sociale netwerk. Als dat niet helemaal lukt, geeft de gemeente aanvullende ondersteuning. Inwoners kunnen zich hierbij laten ondersteunen door onafhankelijke cliëntondersteuners. Sinds vorig jaar is er ook meer groepsaanbod beschikbaar. Daar leren mensen die dezelfde problemen ervaren van en met elkaar hoe ze daarmee om kunnen gaan.

Keuze gemaakt na onderzoek

Na onderzoek in 2019 besloot de gemeente Maasdriel om het anders te gaan doen. Het plan werd gemaakt om medewerkers niet langer vanaf één hoog in het gemeentehuis te laten werken maar vanaf twee locaties verspreid over de gemeente. Het gesprek met maatschappelijke organisaties die actief zijn in Maasdriel werd aangegaan. Vandaag is duidelijk geworden dat deze organisaties voortaan ook op deze locaties gaan werken en gezamenlijk kijken hoe voor de inwoner zo goed mogelijk ondersteuning georganiseerd kan worden. Snel hulp, dichtbij de inwoners en via één contactpersoon. Zo veel mogelijk eerst hulp bij het benutten van de eigen kracht en het eigen netwerk, dan samen met andere inwoners die dezelfde vragen hebben en ten slotte met individuele ondersteuning.

De deelnemende organisaties staan open voor vragen die via de Zorg-Adviespleinen naar hen toekomen, maar gaan zelf ook de kernen in om inwoners te ontmoeten en signalen op te vangen. Nieuw is dat dit ook geldt voor de medewerkers van de gemeente.

Als signalen snel worden opgepakt kan dit voorkomen dat problemen erger worden waardoor ook voorkomen kan worden dat duurdere zorg moet worden ingezet. Ook de medewerkers van het gebiedsteam (voor de Wmo- en jeugdhulp) gaan ook zelf kortdurende hulpverlening bieden op de Zorg-Adviespleinen.

Hoe de Zorg-Adviespleinen werken

Vanaf vandaag loopt een inwoner 's ochtends een Zorg-Adviesplein binnen en meldt zich bij de balie. De medewerker achter de balie wijst hem waar hij de informatie kan vinden of vraagt een vrijwilliger die in het pand is om de inwoner te helpen bij het zoeken naar de juiste informatie. Op een concrete vraag kan de medewerker direct een antwoord geven of doorverwijzen naar een medewerker van de organisatie die daar meer van weet. Bij een kop koffie kan de vraag en de mogelijke antwoorden ter plekke verder worden besproken. Als de vraag ingewikkeld is, wordt verkend in welke situatie een inwoner verkeert en hoe deze naar een betere situatie kan toewerken, eventueel met hulp van medewerkers van het Zorg-Adviesplein. Bij complexe vragen is het meestal niet mogelijk om direct verder geholpen te worden. Er wordt wel altijd een afspraak ingepland met een medewerker van het gebiedsteam. Vaak moet er ook een aanmeldformulier worden ingevuld en andere documenten worden meegebracht naar de ingeplande afspraak.

Het keukentafelgesprek en daarna

Het geplande gesprek zal indien mogelijk en afhankelijk van de vraag bij de inwoner thuis gevoerd worden; het keukentafelgesprek. Daarbij wordt dieper ingegaan op hetgeen er speelt, denk daarbij aan de oorzaken, de gevolgen en hoe tot verandering te komen. De medewerker van het gebiedsteam maakt van het gesprek een verslag. Daarna maakt dezelfde medewerker op basis van het verslag een ondersteuningsplan. Hierin staan de doelen die bereikt moeten worden met de

ondersteuning en wanneer de doelen naar verwachting zijn bereikt. De inwoner en de medewerker tekenen beiden het plan zodat duidelijk is dat er overeenstemming is over waar naar toe gewerkt wordt met dit plan. De gemeente bevestigt daarna de afspraken in een brief (beschikking).

De doelen in het ondersteuningsplan moeten worden bereikt voor de inwoner met hulp van een zorgverlener. Dat kan iemand van het gebiedsteam zijn. Het kan een combinatie zijn van individuele gesprekken en bijeenkomsten met meerdere inwoners (groeps gesprekken). Het kan ook zijn dat een specialistische organisatie de opdracht krijgt om samen met de inwoner aan de doelen te gaan werken. Het gebiedsteam blijft dan de voortgang van de afspraken in de gaten houden.

Win-win situaties

Voor alle inwoners wordt het makkelijker om snel gehoord te worden door organisaties die allemaal iets te bieden hebben aan de inwoners. Bovendien worden vragen waar geen kant en klare antwoorden voor bestaan in het Zorg-Adviesplein overleg gebracht. Zo kunnen leemten in het aanbod worden ingevuld en kan er vernieuwend aanbod ontstaan.

Het wordt ook makkelijker voor inwoners die antwoorden hebben gekregen om terug te gaan met een nieuwe vraag of als de gekregen antwoorden niet meer zo goed passen. Dat is winst want juist die inwoners moeten niet teleurgesteld afhaken maar nieuwe antwoorden krijgen. Bovendien biedt dit kansen voor de organisaties om te leren vragen nog beter te doorgronden.

Voorbeeld (fictief):

Mevrouw Jansen komt op donderdagochtend binnenlopen op het Zorg-Adviespunt. Zij wordt ontvangen door een medewerker die met haar een kopje koffie drinkt. Het blijkt dat mevrouw Jansen niet goed weet wat ze aan moet met haar dochter van 15 jaar. Dochter is veel van huis, ook 's-avonds en soms tot laat, te laat, en mevrouw Jansen weet niet wat haar dochter dan aan het doen is. Daar is de dochter ook niet heel duidelijk over. Mevrouw Jansen heeft van alles geprobeerd om met haar dochter hierover in gesprek te komen, maar de dochter wuift alles weg. Dit zorgt voor veel spanning in het gezin, waar ook de jongste zoon van 7 jaar veel last van heeft. De informatie die de medewerkster van het Zorg-Adviesplein na drie kwartier verzameld heeft geeft een beeld van wat er speelt in het gezin Jansen. Op basis daarvan geeft zij mevrouw Jansen de contactgegevens van een organisatie die een cursus aanbiedt voor ouders met soortgelijke problemen. Ze kijken samen naar het digitale aanbod en zien dat er volgende maand een cursus start. Mocht mevrouw Jansen toch vastlopen dan kan zij naar de medewerker bellen. Daarnaast spreken zij af dat de medewerker mevrouw Jansen over 4 weken belt om te horen hoe e.e.a. gegaan is.

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Stip op de horizon	5
3. Dienstverlening kan sneller	6
3.1. Integraal aanbod bieden aan inwoners.....	6
3.2 Laagdrempelige toegang tot welzijn en zorg	6
4. Dienstverlening kan beter	7
4.1 Outreachend werken gebiedsteam	7
4.2 Netwerksamenwerking.....	9
5. Dienstverlening kan goedkoper	11
5.1 Ontwikkelen preventieve voorzieningen	11
5.2 Data gestuurd werken	11
5.3 Inkoop	12
6. Financiën sociaal domein	15
6.1 Stip op de horizon en grip op kosten gaan deels samen.....	15
6.2 Antwoord op landelijke ontwikkelingen	15
Bijlage 1: 15 acties in deze aanpak	17
Bijlage 2: Wijzigingen in het rijksbeleid	18

1. Inleiding

Aanleiding

Een nieuwsbericht uit juni 2022 als start van deze nota. Het is bedoeld om te proeven van een nieuwe werkelijkheid die we willen bereiken met onze visie en de beleidsrichting waar nu voor is gekozen. Goedbeschouwd is die niet veranderd sinds de introductie van de decentralisaties (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) in 2015. De vertaling van de visie naar beleid is wel veranderd. Daarbij is het onderzoek uit 2019 naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid binnen het sociaal domein doorslaggevend geweest voor de definitieve invulling van het beleid. Deze nota gaat over het sociaal domein in de volle breedte en daarin hebben concrete uitwerkingen van de aanbevelingen uit het onderzoek uit 2019¹ een plek gekregen.

Deze nota verschijnt midden in de coronacrisis. Deze crisis heeft al invloed gehad op de planning van deze nota en op de inzet van alle betrokkenen in het sociaal domein. En we weten dat deze crisis invloed zal hebben op het realiseren van de voorgestelde plannen. Tegelijkertijd maakt deze crisis voor ons duidelijk dat het noodzakelijk is om nu deze weg in te slaan om inwoners in juni 2022 beter en sneller van dienst te kunnen zijn dan nu. Bovendien zijn wij ervan overtuigd dat de zorg goedkoper zal worden door te investeren in preventief werken.

Opbouw

In hoofdstuk 2 wordt uitgelegd hoe de wereld achter het nieuwsbericht uit juni 2022 er uitziet in beleidstermen.

In hoofdstuk 3, 4 en 5 wordt aangegeven wat we moeten doen om onze dienstverlening sneller, beter en goedkoper te maken. We geven aan welke acties daarvoor uitgevoerd moeten worden en wat dat vraagt van de interne organisatie. Het gaat hier vooral om het team Sociaal Domein en het team Maatschappelijke ontwikkeling. Het gaat zowel om de uitvoerende taken van deze teams als de beleidstaken.

In hoofdstuk 6 kijken we naar de financiële situatie, met name hoe we meer grip kunnen krijgen op onze dienstverlening en hoe we kunnen inspelen op autonome landelijke ontwikkelingen.

Tot slot

In de aanpak die in deze nota is beschreven zijn de aanbevelingen verwerkt uit het 213a onderzoek. Mede door het 213a onderzoek heeft de visie op het sociaal domein die al in 2014 is ontworpen een nieuwe invulling gekregen.

¹ Het rapport: Van regie binnen naar regie buiten, 213a-onderzoek Sociaal Domein gemeente Maasdiel, door Seinstra en Van der Laar, 2019 is als bijlage toegevoegd.

2. Stip op de horizon

Met het nieuwsbericht willen we aangeven dat op twee plekken in de gemeente inwoners terecht kunnen met al hun vragen. Het zijn aantrekkelijke gebouwen waar inwoners graag naar binnen gaan om informatie te krijgen en vragen te stellen. Door de aanwezigheid van professionals van verschillende maatschappelijke organisaties is de kans groot dat specifieke vragen ook direct kunnen worden voorzien van een antwoord of een oplossing. Als dat niet kan wordt er ter plekke een afspraak ingepland. Een sociale kaart met de meeste voorzieningen in de gemeente is daar te raadplegen voor inwoners met of zonder hulp van een vrijwilliger of professional. Het aanbod aan preventieve voorzieningen staat daar ook op. Voor hulpvragen is er elke dag iemand van het gebiedsteam aanwezig.

Het streven is dat inwoners zelf, of met hulp van een vrijwilliger, hun vragen kunnen voorzien van een antwoord, en dat er soepel kan worden doorgeschakeld naar professionele aandacht als de vraag complex blijkt te zijn. Dat betekent dat alle zorg en ondersteuning die door de gemeente geleverd moet worden ook bereikbaar is via deze zorg-adviespleinen. Dan gaat het niet alleen om de zorg die het gebiedsteam kan leveren maar ook om uitkeringen, schuldhulpverlening, bijzondere bijstand en peuterspeelplaats. De medewerkers van het gebiedsteam verlenen ook zelf hulp en zijn actief in het onderhouden van contacten met maatschappelijke instellingen en verwijzers naar zorg.

Met de voorgestelde zorg-adviespleinen kunnen we de aanbevelingen uit het 213a onderzoek verwerken en realiseren wat al sinds 2014 in de visie op het sociaal domein is genoemd². Het gaat dan om de optelsom van het volgende:

- Integrale benadering van de gedecentraliseerde zorg waardoor inwoners centraal komen te staan met al hun vragen;
- Het inzetten op preventieve voorzieningen zodat individuele zorgvoorzieningen niet nodig blijken te zijn of kunnen worden uitgesteld;
- Een outreachende werkwijze voor het gebiedsteam (zelf hulp verlenen en zichtbaar zijn in de kernen en bij ketenpartners) waardoor een vloeiende overgang ontstaat tussen 0de, 1ste en 2de lijnszorg;
- Goede netwerksamenwerking met maatschappelijke organisaties op het terrein van welzijn en leefbaarheid, met onderwijsinstellingen en huisartspraktijken.

Met de optelsom van deze ontwikkelingen ervaart de inwoner een snellere en betere ondersteuning en zal de zorg uiteindelijk goedkoper zijn dan nu. Wat er voor nodig is om daar te komen staat in de volgende hoofdstukken.

² Zie ook: "Samen in beweging, visie op het sociale domein 2013-2016", uit 2013 en een internstuk "Visie op sociaal domein" uit 2017.

3. Dienstverlening kan sneller

3.1. Integraal aanbod bieden aan inwoners

Actie 1

Inventariseren wat het betekent als de dienstverlening voor de drie decentralisaties op twee externe locaties wordt uitgevoerd.

Externe locaties

De gemeente heeft vastgoed in bezit in de vorm van dorpshuizen en brede scholen en deze kunnen geschikt zijn of gemaakt worden als locaties voor een zorg-adviesplein. Voor een goede spreiding van de dienstverlening over de gemeente wordt gedacht aan een locatie west van de snelweg A2 en een locatie oost van de snelweg A2.

Gemeentelijke dienstverlening gebundeld

De uitvoerende taken voor de drie decentralisatiewetten (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet) worden uitgevoerd door het gebiedsteam, het cluster dienstverlening en Werkzaam. Werkzaam heeft wekelijks spreekuren in het gemeentehuis. Al deze dienstverlening moet gebundeld aangeboden worden op de twee externe locaties. Dat is ingrijpend voor de werkplanning, de ict-voorzieningen plus voor de onderlinge samenwerking en de communicatie met inwoners die vragen hebben. Daarover gaan de hoofdstukken 4 en 5.

3.2 Laagdrempelige toegang tot welzijn en zorg

Actie 2

Inventariseren welke maatschappelijke organisaties kunnen en willen deelnemen aan de zorg-adviespleinen om een integraal aanbod te kunnen leveren

Maatschappelijke organisaties bij elkaar

Om een doorgaande lijn te ontwikkelen van 0de lijn en voorliggende voorzieningen naar 1ste lijn en 2de lijn is het noodzakelijk om maatschappelijke organisaties een plek te geven op deze externe locaties. Samenwerking tussen ketenpartners op dezelfde plek leidt makkelijker tot meer maatwerk en innovatieve ideeën. De haalbaarheid moet blijken door met ketenpartners en inwoners in gesprek te gaan.

Eerst welzijn dan zorg

Belangrijke winst wordt geboekt als inwoners makkelijk de weg weten te vinden naar de zorg-adviespleinen. Daarvoor is van belang dat het aantrekkelijke plekken zijn waar informatie is te halen en waar makkelijk een praatje kan worden gemaakt. De welzijnsbenadering moet voorop staan; belangstelling tonen, aandacht geven, informatie geven en stimuleren tot actie. Veel getob van mensen kan met een eenvoudig gesprek worden opgelost. Als de ervaringen goed zijn komen mensen eerder terug bij een volgende vraag. En als de vraag doet vermoeden dat er een ernstig probleem is, dan kan er snel worden doorgeschakeld naar de gemeentelijke dienstverlening.

4. Dienstverlening kan beter

4.1 Outreachend werken gebiedsteam

Actie 3

Overgaan op outreachend werken voor het gebiedsteam

Vergelijking met Zaltbommel 1

De gemeente Zaltbommel heeft vanaf 2015 gekozen voor een manier van werken die zo dicht mogelijk bij de inwoners staat en gericht is op het bouwen aan vertrouwen. Er is gekozen voor outreachend werken, dat wil zeggen dat het uitvoerende team niet alleen indicaties voor ondersteuning verzorgt maar ook zelf hulp verleent. Dat maakt het uitvoerende team meer zichtbaar in de gemeente. Het is voor inwoners dan ook meer tastbaar wat het uitvoerende team doet. Hierdoor wordt de drempel verlaagd om contact te zoeken. In Maasdriel hebben de huisartsen gevraagd wat de meerwaarde is van het gebiedsteam als die alleen maar doorverwijzen zoals ze zelf ook doen (als externe verwijzer). Zowel de ervaring van Zaltbommel als onze eigen ervaringen pleiten ervoor om ook in Maasdriel outreachend te gaan werken. In combinatie met het gebruik van twee nieuwe locaties buiten het gemeentehuis zal dit leiden tot een groter bereik onder inwoners.

Betere relatie met zorgaanbieders

Daarnaast zijn de ervaringen in Zaltbommel dat de gesprekken met de zorgaanbieders meer gelijkwaardig zijn doordat de medewerkers van Buurteam en Buurtzorg Jong ook zelf hulp verlenen en praten vanuit die praktijk. Discussies over afschalen van zorg zijn in Zaltbommel ook makkelijker, omdat afschalen betekent van 2de lijns zorg door zorgaanbieders overgaan naar 1ste lijns zorg die in de meeste gevallen wordt gedaan door Buurteam en Buurtzorg Jong.

Actie 4

Bepalen uitvoeringsvorm gebiedsteam

Vergelijking met Zaltbommel 2

Zaltbommel heeft ook gekozen voor het op afstand zetten van het uitvoerende team, door het meeste werk in te kopen bij Buurtzorg Nederland. De Wmo-klassiek taken en de beschikkingen gebeuren vanuit het gemeentehuis. Maasdriel heeft er voor gekozen om alle dienstverlening vanuit het gemeentehuis te laten plaatsvinden, letterlijk (adres) en figuurlijk (eigen ambtenaren). Een andere mogelijkheid is om de werkzaamheden en mensen die het uitvoeren onder te brengen in een stichting.

Nu gekozen is om buiten het gemeentehuis te gaan werken, is het raadzaam om ook een knoop door te hakken over de uitvoeringsvorm. Daarbij zullen de kosten van de uitvoeringsvorm ook bekeken worden.

Actie 5

Inventariseren welke hulpverlening moet vallen onder outreachend werken

Producten en diensten

Op voorhand gaat het om ambulante begeleiding (vergelijkbaar met algemeen maatschappelijk werk), trainingen en groepsaanbod. Daarnaast gaat het om investeringen in netwerksamenwerking, zoals contacten met scholen en huisartspraktijken.

Er is al een werkgroep opgericht die bestaat uit medewerkers van de clusters beleid, Wmo en Jeugd en Administratie. Tevens wordt een kader ontwikkeld onder welke randvoorwaarden en voor welke duur deze hulp kan worden geboden aan inwoners.

Er is al een start gemaakt met twee activiteiten waarbij medewerkers van het gebiedsteam een actieve bijdrage leveren in de hulpverlening. Dit geldt voor de Impulsklas en voor Integrale Vroeghulp. Al genoemd is ook: vechtscheidingsproblematiek.

Actie 6

Uitzoeken wat er nodig is aan capaciteit, competenties en kennis van medewerkers en werkprocessen om deze producten en diensten zelf aan te kunnen bieden

Houding en gedrag

Wat verwachten we van de medewerkers van de gemeente die actief zijn op de zorg-adviespleinen? Welke houding en gedrag zijn nodig? En hoe voeden de medewerkers elkaar, zowel de uitvoerende medewerkers onderling als de beleidsmedewerkers de uitvoerende medewerkers? Dit moeten we bespreken en uiteindelijk vastleggen.

- In beeld brengen van benodigde formatie en de specifieke competenties en kennis die nodig is om op een goed niveau het werk te kunnen verrichten. Om dit te bereiken gaan we kijken naar werkvoorraden, caseloads en doorlooptijden. Daarnaast gaan we met HRM alle functieprofielen tegen het licht houden en een personeelsschouw houden.

Afgelopen periode is de vacatureruimte in beeld gebracht en is getracht een doorkijk te maken naar wat er nodig is aan formatie om het werk zoals het nu is georganiseerd, te realiseren. Ook is gekeken naar de specifieke competenties en kennis die nodig is om kwalitatief op een goed niveau te presteren. Hiervoor is meer sturingsinformatie nodig. Hier ligt een nauwe relatie met de werkprocessen en automatisering. Dat betekent dat we op dit moment alleen vaste functionarissen werven als we zeker weten dat die ook op termijn nodig zijn. Indien er twijfels zijn kiezen we op dit moment voor tijdelijke oplossingen. Consequentie is dat deze tijdelijke oplossingen duurder zijn.

- In overleg met HRM bekijken hoe we de medewerkers die we willen aantrekken wat betreft kennisniveau, houding en gedrag en ervaring het beste kunnen werven. Is dat via de voor ons gebruikelijk wervingsmethode of zijn er alternatieven?
- Creëren van werkomstandigheden die prettig zijn voor iedereen zowel in cultuur als in randvoorwaarden als automatisering, duidelijke communicatie en overlegstructuur, duidelijkheid in taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en scholing middels het inzetten van een cultuur traject/ teambuildingsactiviteiten.

Kennisniveau op orde

Om het kennisniveau op orde te krijgen en te houden denken we aan de volgende maatregelen:

- a. Alle bestaande beleidsstukken, beleidsregels en uitvoeringsregels worden in 2020 opnieuw toegelicht en besproken met de medewerkers van het sociaal domein door de beleidsmedewerkers. Hiervoor wordt een planning gemaakt.
- b. Casuïstiek besprekingen dragen bij aan een gezamenlijk beoordelingskader voor de afhandeling van aanvragen en herindicaties. Casuïstiekbesprekingen worden in eerste instantie begeleid door een extern bureau met als doel dat de gedragswetenschappers/ leidinggevende dit in de toekomst zelf kunnen begeleiden.
- c. Intervisie; waar nodig kan dit instrument worden ingezet als deskundigheidsbevorderende activiteit.
- d. Scholing: er wordt een scholingsplan opgesteld waar onderstaande onderwerpen deel van uitmaken.
 - Specifiek gericht op kennisvelden die nodig zijn voor het werk binnen het team
 - Algemeen gericht op het behouden van de SKJ-registratie
 - Gericht op: "Hoe werkt een gemeente" en
 - De Algemene wet bestuursrecht
 - Actualiteiten

- Teamontwikkeling

De seniormedewerker die a.i. is aangetrokken om sturing te geven aan de clusters Jeugd en Wmo-klassiek krijgt de opdracht om samen met zijn collega senioren een (meerjarig) opleidingsplan te maken waarvan alle hier genoemde onderwerpen deel uitmaken. In dit plan wordt ook teamontwikkeling/teambuilding meegenomen. T.a.v. dit onderwerp worden de overige senioren en de manager nadrukkelijk betrokken. De senior a.i. is op 1 april 2020 gestart. Deze activiteit moet op 1 augustus 2020 zijn afgerond. Tussentijds wordt op basis van eerder gemaakte afspraken en de beoordeling van de senioren en teammanager invulling gegeven aan trainingen die individuele medewerkers volgen.

HRM wordt hierbij betrokken.

Betere planning van beleidsontwikkeling

Een betere samenwerking begint met planmatig werken. Hierbij nemen de beleidsmedewerkers het voortouw. Als er nieuw beleid ontwikkeld gaat worden, of als een beleidspraktijk moet worden bijgestuurd, moet dit worden vastgelegd in een planning. Dat maakt het mogelijk om in een vroeg stadium alle betrokken partijen te horen en mee te nemen in de gewenste ontwikkeling. Dit geldt vooral voor de beleidsmedewerkers, uitvoerende medewerkers en de financiële medewerkers. Zo gaan vaste overlegmomenten bijdragen aan een integrale benadering van het werk. Bij het opstellen van de planning van werkzaamheden gedurende het jaar gaat er gewerkt worden met een activiteitenblad waarop wordt ingevuld het Waarom(doel en effect), het Wat en Hoe, het Wanneer, het Met Wie, in welke Planning, de financiële consequenties en de risico's van op te stellen beleidsproducten.

Actie 7

Inbouwen van flexibiliteit om tijdelijke pieken in afhandeling aanvragen op te kunnen vangen

Sturingsinformatie

Aan de hand van sturingsinformatie gaan we slim organiseren. Dat betekent dat we rekening houden met het jaarritme (rond de zomer is het vaak iets rustiger), met vakantieperiodes van medewerkers en met voorspelbare invloeden van buitenaf op werkvoorraden (denk aan wijzigingen regelgeving).

Aan de hand van deze informatie beoordelen of, wanneer en wat er dan aan flexibele schil nodig is.

4.2 Netwerksamenwerking

Actie 8

Ontwikkelen van een netwerk van ketenpartners gericht op samenwerking op de zorg-adviespleinen

Er is al veel samenwerking met de maatschappelijke organisaties die actief zijn in Maasdriel, zoals voor het minimabeleid en voor laaggeletterdheid. Dit zijn veelal beleidsoverleggen en bijpraatmomenten. De kunst is om rond de zorg-adviespleinen ook concrete samenwerking op te zetten rond praktische zaken (werkplekken, gastheerschap, presentatie aanbod) en rond inhoudelijke zaken (bespreken binnengekomen vragen, bedenken van innovatief aanbod, betrekken nieuwe partijen).

Actie 9

Ontwikkelen en borgen van een sociale kaart

Een sociale kaart is van belang voor de inwoners en voor de ketenpartners. Het maakt het veel makkelijker om elkaar te vinden en ook om te ontdekken wat nog ontbreekt in het scala aan voorzieningen. Het probleem met een sociale kaart is niet het ontwikkelen ervan maar het borgen. In het verleden is het beheer van een lokale sociale kaart belegd bij een organisatie. In de digitale

samenleving werkt dat niet. Iedere organisatie moet zijn eigen gegevens up to date houden en de sociale kaart bestaat dan uit een website met links naar de deelnemende organisaties. In ieder geval moet de gemeente zijn eigen dienstverlening up to date houden op de eigen website. Als we gaan werken met zorg-adviespleinen ligt het voor de hand om aan deze pleinen een website te verbinden. Dan ligt het ook voor de hand dat de gemeente deze website host en beheert.

Er is al een begin gemaakt met het ontwikkelen van een sociale kaart waarop zorg en welzijnsproducten binnen de gemeente zijn te vinden. Dit gebeurt in een werkgroep met medewerkers SD, MO, communicatie en I&A. In eerste instantie staan daarop de producten en diensten die de gemeente zelf levert of mede financiert.

Er wordt een communicatieplan opgesteld waarin aandacht voor het ontwikkelen en optimaliseren van communicatiemiddelen om het productaanbod en de werkwijze van de gemeente te vertellen en te promoten. Onderdeel van dit plan zijn ook de digitale communicatiekanalen. Dit plan is 01-08-2020 gereed.

5. Dienstverlening kan goedkoper

5.1 Ontwikkelen preventieve voorzieningen

Actie 10

Ontwikkelen preventieve voorzieningen

Het beleidsteam binnen team MO is al begonnen met het doen ontwikkelen van preventieve voorzieningen. Het is van belang om alle ontwikkelingen te bundelen, te coördineren en meer planmatig uit te rollen. Het gaat om aanbod waar de samenleving behoefte aan heeft en die laagdrempelig is voor inwoners. Dit doen we door samen met doelgroepen en ketenpartners, met name die binnen welzijn actief zijn, aanbod te bedenken en te creëren. Het gaat vooral om het stimuleren van het zelfredzaam vermogen van individuen en groepen in de lokale samenleving. Dit wordt concreter door het te koppelen aan de zorg-adviespleinen.

Groepsinzet

Groepsinzet (oftewel collectief aanbod) is bij uitstek een manier om meer inwoners met relatief minder inzet te bereiken. Doelen die op dit moment individueel en/ of gezinsgericht bereikt worden kunnen voor een deel ook collectief worden bereikt. Inwoners leren van elkaar en bouwen steunbronnen op binnen hun directe leefomgeving. Professionals in het sociale domein moeten dan wel collectief kunnen 'denken' en 'doen'.

Collectief werken kan op 3 manieren;

- het bundelen van hulpvragen
- het verbinden van mensen aan elkaar
- groepsgerichte activiteiten/aanbod.

Medewerkers van het sociale domein bezitten de kennis om op thema hulpvragen en doelgroepen aan elkaar te verbinden. Om op een groepsgerichte manier te werken aan doelen (dus collectief hulp te verlenen) moet geïnvesteerd worden in het opleiden van trainers die uitvoering kunnen geven aan het bovenstaande.

Op dit moment is er geen sprake van groepsinzet/ collectief aanbod. Binnen de aanwezige consultants zal geïnventariseerd moeten worden wie ervaring en/ of affiniteit heeft met het collectief denken en doen en wie ervaring heeft met het geven van trainingen. De kennis is zonder twijfel aanwezig. Deskundigheid op het vakgebied maakt iemand echter nog geen trainer. Als we gedragsverandering willen bereiken dienen we trainers op te leiden die

- didactisch de 'juiste snaar' weet te raken
- trainingen kunnen bouwen en geven
- passende werkvormen kunnen bouwen en uitvoeren voor elk cluster binnen het sociaal domein

5.2 Data gestuurd werken

Actie 11

Gebruik maken van openbare data bij de uitvoering van beleid en het monitoren van resultaten

De beleidsadviseurs van team MO zijn bedreven in het volgen en integreren van landelijke ontwikkelingen en onderzoeken bij het opstellen van beleid. Bij de voortgang van de uitvoering van beleid is er nu minder aandacht voor beschikbare data dan mogelijk is. Het voordeel van voortdurend gebruik van lokale data is dat tijdens de uitvoering van het beleid aanpassingen gedaan kunnen worden en de beleidsontwikkeling niet schoksgewijs (eens per vier jaar) maar continu plaatsvindt. Dit leidt ook tot betere samenwerking met onze ketenpartners die de ontwikkelingen in de praktijk aan den lijve ondervinden.

Via 'coaching on the job' zal de vaardigheid om data gedreven beleid te maken worden ontwikkeld. Hierbij wordt ingezoomd op de technische mogelijkheden en manieren om openbare data in te zetten voor duidelijke beeldvorming van de lokale situatie zodat daar ook lokaal maatwerk kan worden toegepast.

Op dit moment wordt er via 'coaching on the job' actief gewerkt aan het ontwikkelen van vaardigheden om meer data gedreven beleid te kunnen maken. We zijn klein begonnen, maar dit moet breder uitgerold worden over beleidsmedewerkers en beleidsondersteuners. Dit betekent concreet dat duidelijk moet worden welke openbare data er allemaal is, welke data uit eigen systemen is te halen en welke informatie dat oplevert. Vervolgens is het de kunst om met deze informatie samen met de ketenpartners creatief in te springen op ontwikkelingen.

Actie 12

Op orde brengen van werkprocessen en automatisering

De werkprocessen in het sociaal domein zijn niet allemaal beschreven en niet eenduidig en actueel. Ook het gebruik van de applicatie moet verbeterd worden om betrouwbare managementinformatie te kunnen genereren.

Er wordt een projectplan geschreven waarin een aanpak wordt voorgesteld om tot een goed werkbare situatie te komen t.a.v.:

- Werkprocessen eenduidig en actueel maken en beschrijven
- Documenten op orde binnen de applicatie
- Betrouwbare managementinformatie genereren
- Autorisatiestructuur inrichten

Dit actiepoint is al opgepakt door applicatiebeheer (I&A) en moet eind dit jaar zijn afgerond.

Actie 13

Verbeteren van sturingsinformatie

Structurele en actuele sturingsinformatie is van belang om de manager in staat te stellen te kunnen sturen op de dagelijkse werkzaamheden om de doelen te behalen. Daarmee is het ook makkelijker om het bestuur periodiek te kunnen informeren over de stand van zaken en om beleidsdoelstellingen te kunnen bijsturen.

Een werkgroep bestaande uit medewerkers van de teams MO, SD en de BVEB is aan de slag om op basis van de huidige half jaarrapportage te bepalen welke informatie voor de verschillende niveaus (van directie tot team) beschikbaar kan komen. Rapporten met deze informatie moeten periodiek gemaakt worden om inzicht te geven in voortgang van processen, resultaten in productie en financiële consequenties zodat trends en ontwikkelingen gesignaleerd worden en bijsturing mogelijk wordt.

De verwachting is dat voor augustus 2020 grote stappen zijn gezet en daarna aan de hand van ervaringen fine-tuning kan plaatsvinden.

5.3 Inkoop

Actie 14

Aanbesteden producten/ diensten Wmo en jeugdhulp

Inkoop is één van de middelen om invloed uit te oefenen op het grip krijgen op de kosten gemoeid met het sociaal domein. Maasdriel en Zaltbommel werken sinds 2017 samen op het gebied van inkoop. Zaltbommel is in 2015 al begonnen met het inkopen van de meeste producten, maar niet de gespecialiseerde jeugdhulp. In 2017 hebben Zaltbommel en Maasdriel samen een aanbesteding

gedaan voor huishoudelijke hulp. Vanaf 2018 is Maasdiel aangesloten op alle contracten van Zaltbommel en hebben beide gemeenten samen een aanbesteding gespecialiseerde jeugdhulp gedaan. Al deze contracten hebben een looptijd tot en met 2020. In 2019 heeft een gezamenlijke aanbesteding plaatsgevonden voor hulpmiddelen.

Inkoopteam

Bijzonder is dat beide gemeenten geen inkooporganisatie hebben en dat de inkoop voor Wmo en jeugdhulp is gedaan door twee inkoopteams (van Zaltbommel en Maasdiel) die zeer nauw samenwerken. Deze inkoopteams bestaan uit beleidsmedewerkers en beleidsondersteuners jeugd en Wmo. Zij hebben deze aanbestedingen gedaan en zij doen ook het relatiebeheer en contractbeheer. Tot op heden is er geen inkoper aan te pas gekomen. Beide gemeenten hebben aangegeven dat het in de praktijk een te zware belasting is om op dezelfde manier verder te gaan. Bij de nieuwe ronde aanbestedingen zal gebruik gemaakt worden van de diensten van een inkoper. Om het relatiebeheer en contractbeheer na de nieuwe aanbestedingsronde vanaf 2022 goed te laten verlopen is het nodig na te denken over een inkooporganisatie.

Wmo en jeugdhulp

De inkoop Wmo en Jeugdhulp stond gepland in 2020 en is door de coronacrisis uitgesteld met 1 jaar. De huidige contracten worden met een jaar verlengd. Er wordt een projectgroep geformeerd waarin een extern aan te trekken projectleider, een inkoper vanuit Regio Rivierenland en twee beleidsmedewerkers vanuit Zaltbommel en Maasdiel plaatsnemen.

Op basis van de ervaringen met de contracten van de afgelopen jaren worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De inkoop past binnen de verschillende werkwijzen van de beide gemeenten en houdt rekening met de ontwikkelingen hierin
- Uitgaan van een contractperiode van 5 jaar met optie tot verlengen met 2 keer een jaar
- (Voort)bouwen aan een duurzame relatie gemeenten – zorgaanbieders
- Mogelijkheden tot tussentijdse aanpassingen in de inkoop gedurende de contactperiode op basis van innovatie in de zorg is mogelijk
- Een juiste prijs – kwaliteitverhouding en oog voor ontwikkelingen hierin gedurende de looptijd van het contract

Actie 15

Ontwikkelen van relatie medewerkers SD met professionals zorgaanbieders

Meer contact gebiedsteam met zorgaanbieders

Er is behoefte aan meer vinger aan de pols over de inzet van zorgaanbieders zodat het gebiedsteam meer regie kan nemen over de totale inzet van zorg.

Medewerkers onderhouden goede contacten met zorgleveranciers in de indicatiefase waarin een hulpverleningstraject of hulpmiddel wordt verstrekt aan een inwoner. Daarna onderhoudt de medewerker contact in de eerste fase van het hulpverleningstraject of het gebruik van het hulpmiddel ter verificatie of alles goed verloopt.

Deze werkwijze wordt intern afgestemd, besproken met zorgleveranciers en daarna vastgelegd in het werkproces. Dit moet in de tweede helft van het 2020 gereed zijn.

Casuïstiekoverleg met zorgaanbieders

Er wordt casuïstiekoverleg gepland met zorgleveranciers met een tweeledig doel;

1. de voortgang bespreken over de behaalde doelen voor de cliënt;
2. de totstandkoming van de indicatie, de start, het verloop en de beëindiging van de hulpverlening te evalueren.

Dit stelt ons in staat om verbeteringen door te voeren in de indicatiestelling en in de werkprocessen. Dit overleg wordt in de tweede helft van 2020 verder vormgegeven en afgestemd met de zorgleveranciers.

Relatie- en contractbeheer in 2020

Onderzocht moet worden of het mogelijk is om tijdelijk aan elke zorgaanbieder iemand van beleid en van het gebiedsteam te koppelen. Dit staat naast de bestaande afspraken over accounthouderschap tussen de beide gemeenten. Het idee is dat deze duo's elkaar makkelijker vinden voor zaken die afstemming vragen. Beoogd voordeel is dat scherper wordt in hoeverre beleidsmatig/ contractueel zaken moeten worden opgepakt of dat in de uitvoeringspraktijk aanpassingen of afstemming moet plaatsvinden.

6. Financiën sociaal domein

6.1 Stip op de horizon en grip op kosten gaan deels samen

Aanleiding voor het college van Maasdriel om te besluiten een art 213a-onderzoek uit te laten voeren is deels gelegen in de toename van de tekorten binnen het sociaal domein.

De rijksmiddelen die de gemeente ontvangt, zijn niet toereikend om de wettelijke taken binnen het sociaal domein naar behoren uit te voeren. Daarom is besloten om de komende jaren extra middelen ter beschikking te stellen en een taakstelling op te leggen van € 500.000.

Naast het realiseren van de stip op de horizon, waarmee tevens aanbevelingen gedaan in het 213a-onderzoek worden opgevolgd, ligt er dus ook de uitdaging om dit tegen minder kosten te doen. Een deel van de aanbevelingen gaat ook, soms indirect, over het krijgen van “grip op kosten”.

Verleggen geldstromen

Vanuit de visie op het sociaal domein gaat het om het verleggen van de geldstromen van zorg naar welzijn. Dit betekent dat we zorgkosten willen verminderen en uitstellen door ruim beschikbaar en laagdrempelig welzijnsvoorzieningen te kunnen aanbieden. Het idee hierachter is als er snel aandacht kan worden gegeven aan kleine kwesties nu dan voorkomen we grote problemen in gezinnen later. Hierbij gaan de kosten voor de baat uit. Investeren in preventieve voorzieningen moet nu gebeuren en kost nu geld wat pas later geld uitspaart.

Grip op kosten

We staan voor de uitdaging om meer grip te krijgen op de financiële kant van het sociaal domein zonder aan kwaliteit en dienstverlening in te leveren. Hiervoor moeten we de kosten van het sociaal domein, ontwikkelingen t.a.v. het sociaal domein en de bijhorende risico's in beeld gaan brengen. Daarbij wordt tevens inzichtelijk gemaakt wat door ons beïnvloedbaar is en wat niet. Het gaat erom de knoppen te vinden waar we verantwoord aan kunnen draaien. Daarvoor moeten we meer dan nu inzichtelijk krijgen welke kosten er zijn, waar de kosten worden gemaakt en hoe we de totale omvang van de kosten tijdig in beeld kunnen krijgen. Vervolgens gaan we kijken welke kostenontwikkeling we kunnen beïnvloeden.

In deze nota zitten acties, met name in paragraaf 5.2 data gestuurd werken, die ook leiden tot meer inzicht in de kosten en het genereren van sturingsinformatie. Daarnaast slagen we er de laatste tijd steeds beter in om informatie te genereren en rapportages te maken op financieel gebied.

6.2 Antwoord op landelijke ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die we zien aankomen los van ingrijpen van de rijksoverheid, en die een impact hebben op de kostenontwikkeling in het sociaal domein zijn (dubbele) vergrijzing, toenemende jeugdproblematiek en het gedrag van externe verwijzers. We moeten deze ontwikkelingen het hoofd bieden en dat kan met het beleid dat in deze nota is beschreven.

Dubbele vergrijzing

We zien een dubbele vergrijzing op ons afkomen in het hele land. Er komen naar verhouding meer ouderen dan jongeren (opbouw bevolkingspiramide is druppelvormig) en de ouderen leven langer. Bovendien leven ze veel langer zelfstandig. Dat betekent een potentiële groei van het aantal indicaties voor Wmo- diensten en -producten. Dat maakt het extra van belang om te investeren in preventieve voorzieningen waardoor ouderen zo lang mogelijk in goede gezondheid zelfstandig kunnen leven. Hoe gezonder inwoners oud worden en hoe meer hulp zij uit hun omgeving kunnen krijgen, hoe kleiner het beroep op duurdere voorzieningen. Dit vraagt enerzijds creativiteit in het ontwikkelen van hulp aan de

aanbodkant bijvoorbeeld op het gebied van wonen, anderzijds een gewijzigde houding in de gemeenschap dat het bieden van onderlinge hulp een absolute 'must' is.

Toenemende jeugdproblematiek

Er komen meer signalen dat een deel van de jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar steeds meer hulp nodig heeft om een plek te kunnen vinden in deze maatschappij. Het gaat vaak om jongeren die al vroeg in hun leven en langdurig met hulpverleningstrajecten te maken hebben gehad en op hun 18de jaar ineens zelf mogen beslissen of ze nog hulp willen. Ze zijn slecht voorbereid om zelfstandig te wonen en een huishouden te voeren. Om dit te voorkomen is het nodig dat ondersteuning toegankelijker is. Hoe eerder kinderen en hun ouders aandacht en ondersteuning krijgen bij kleine kwesties, hoe groter de kans dat de problematiek niet verergert. Om dit te stimuleren is het aan te bevelen dat het sociaal domein outreachend en zichtbaar in de samenleving het werk gaat doen, het liefst samen met keten- en welzijnspartners. Daarnaast is het ook belangrijk dat deze hulp snel geleverd kan worden. Op dit moment hebben we jongeren die erg intensieve zorg nodig hebben. De vormen van jeugdzorg die dan worden ingezet zijn dermate intensief en/of complex, dat deze hulp grote en langdurige kosten met zich meebrengt.

Gedrag van externe verwijzers

Uit het onderzoek 213a blijkt dat Maasdriel veel zorgkosten moet betalen voor hulp die door externe verwijzers is ingezet. Externe verwijzers zijn bijvoorbeeld huisartsen en rechtbanken. Door een analyse te maken van de externe verwijzers in aantallen en kosten krijgen we hier meer specifiek inzicht in. Op basis van overleg met deze externe verwijzers kunnen we proberen of we kostenbesparende afspraken kunnen maken. Denk daarbij aan eerst contact met de gemeente om te informeren welke zorgaanbieders wij hebben gecontracteerd.

Bijlage 1: 15 acties in deze aanpak

Onderstaande acties zijn genoemd in deze aanpak en zijn een antwoord op de aanbevelingen in het 213a onderzoek.

nr	actie
1	<i>Inventariseren wat het betekent als de dienstverlening voor de drie decentralisaties op twee externe locaties wordt uitgevoerd</i>
2	<i>Inventariseren welke maatschappelijke organisaties kunnen en willen deelnemen aan de zorg-adviespleinen om een integraal aanbod te kunnen leveren</i>
3	<i>Overgaan op outreachend werken voor het gebiedsteam</i>
4	<i>Bepalen uitvoeringsvorm gebiedsteam</i>
5	<i>Inventariseren welke hulpverlening moet vallen onder outreachend werken</i>
6	<i>Uitzoeken wat er nodig is aan capaciteit, competenties en kennis van medewerkers en werkprocessen om deze producten en diensten zelf aan te kunnen bieden</i>
7	<i>Inbouwen van flexibiliteit om tijdelijke pieken in afhandeling aanvragen op te kunnen vangen</i>
8	<i>Ontwikkelen van een netwerk van ketenpartners gericht op samenwerking op de zorg-adviespleinen</i>
9	<i>Ontwikkelen en borgen van een sociale kaart</i>
10	<i>Ontwikkelen preventieve voorzieningen</i>
11	<i>Gebruik maken van openbare data bij de uitvoering van beleid en het monitoren van resultaten</i>
12	<i>Op orde brengen van werkprocessen en automatisering</i>
13	<i>Verbeteren van sturingsinformatie</i>
14	<i>Aanbesteden producten/ diensten Wmo en jeugdhulp</i>
15	<i>Ontwikkelen van relatie medewerkers SD met professionals zorgaanbieders</i>

Bijlage 2: Wijzigingen in het rijksbeleid

In het rapport wordt melding gemaakt van een viertal voorziene wijzigingen in het Rijksbeleid. Deze zijn meegenomen in het toekomst plaatje en dit plan van aanpak voor zover er al duidelijkheid is gegeven over de exactere invulling. Ten aanzien van de voorziene wijzigingen kunnen we het volgende zeggen:

Wijziging woonplaatsbeginsel

Deze wetswijziging heeft een financiële impact. Voor de werkwijze van het Gebiedsteam en het organiseren van de toegang tot de Jeugdwet verandert er niets.

Het wetsvoorstel wijzigt de Jeugdwet vanaf 1 januari 2021 omdat er een nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel is opgenomen. Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Uitgangspunt in de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel is de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Deze definitie (die van toepassing is voor jeugdhulp zonder verblijf) is duidelijker en eenvoudiger. Bij jeugdhulp met verblijf is het uitgangspunt dat als woonplaats geldt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige.

Op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel zullen veel jeugdigen met verblijf administratief verhuizen naar andere gemeentes. De directe financiële impact voor de gemeente Maasdriel wordt in najaar 2020 bekend. Daarnaast zal de gemeente Maasdriel in de toekomst vaker de verantwoordelijke gemeente blijven, in plaats van de gemeente waar de jeugdige verblijft.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Bij de start van de decentralisaties in 2015 is aangekondigd dat de budgetten de budgetten voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang ook gedecentraliseerd zouden worden naar alle gemeenten. Deze budgetten konden niet direct worden gedecentraliseerd omdat de voorzieningen die de budgetten ontvingen voor 2015 ongelijk verdeeld waren over het land. Als tussenstap is daarom gekozen voor toedelen van deze budgetten via een rekenmodel aan de centrumgemeenten. In 2019 is besloten dat het door decentraliseren van de budgetten maatschappelijke opvang in ieder geval is uitgesteld tot 2025 en wellicht niet meer doorgaat. De planning voor beschermd wonen is dat het door decentraliseren van de budgetten doorgaat per 1 januari 2021, in combinatie met het openstellen van de Wet Langdurige Zorg voor cliënten beschermd wonen en een vernieuwd objectief verdeelmodel voor de budgetten Wmo en Jeugdhulp. Eind april 2020 is hierover een landelijk bestuurlijk overleg gepland waar dit onderwerp op de agenda stond maar waarvan nog geen resultaten bekend zijn.

Herverdeling algemene uitkering

De herijking van het gemeentefonds is uitgesteld tot 2022. Bij deze herijking gaat het puur om een andere verdeling van de rijksmiddelen (er komt dus geen extra geld beschikbaar). Hierbij wordt ook gekeken naar de verdeelmodellen binnen het sociaal domein, dit gaat niet alleen om de verdeelmodellen sinds de decentralisaties in 2015 maar bevat ook de “klassieke” taken van de gemeenten. Op dit moment doet onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix onderzoek naar deze verdeelmodellen. Zij hebben onlangs nieuwe concept-modellen voorgelegd voor sociaal domein “klassiek” maar daaruit is geconcludeerd dat deze geen verbetering opleveren in vergelijking met de huidige verdeling. Voor de nieuwe taken sinds 2015 ligt ook een concept-verdeelmodel en daaruit kan geconcludeerd worden dat deze wel een verbetering opleveren in de verdeling. Al met al is het effect van deze herijking moeilijk te voorspellen. Vanuit het team Financiën wordt bekeken welke voorbereidingen er getroffen kunnen worden. Een mogelijke richting zou bijvoorbeeld kunnen zijn het formeren van een risico-reserve algemene uitkering om herverdeeffecten geleidelijk op te nemen in onze begroting.

Mogelijke wijzigingen Jeugdwet

Vanuit VWS is een stelselwijziging aangekondigd op de uitvoering van de Jeugdwet. De minister heeft hier maart jl. de kamer hierover geïnformeerd middels een brief. In de brief staat niet concreet beschreven wat de stelselwijzigingen gaan inhouden. Wel wordt beschreven dat er veel zorgen zijn over de grote verschillen tussen de gemeenten. Wat een negatieve uitwerking heeft op de uitvoering van de Jeugdwet. De minister is van mening dat er beter en meer regionaal samengewerkt dient te worden door gemeenten. Met name bij de zwaardere vormen van Jeugdzorg. Denk hierbij aan de Gecertificeerde Instellingen, JeugdzorgPlus en zeer gespecialiseerde Kinder- en Jeugdpsychiatrie.

Vanuit de VNG wordt er al geanticipeerd op de mogelijke stelselwijziging d.m.v. een aantal projecten. De projecten worden opgepakt binnen de (jeugd) regio's. Gemeente Maasdriel sluit hiervoor aan bij regio Rivierenland. Doordat Maasdriel niet meer is aangesloten bij de centrale inkoop van jeugdzorg binnen de regio Rivierenland is het van belang dat we als gemeente goed blijven aangehaakt. Dit doen we door op ambtelijk niveau deel te nemen aan de regionale verbindingsofficieren overleg en bestuurlijk bij het regionale portefeuille overleg. Daarbij is de gemeente Maasdriel ambtelijk aangehaakt bij de J42 waar de laatste ontwikkelingen omtrent de stelselwijziging besproken worden.

Momenteel lopen er 2 regionale/ provinciale projecten die van belang zijn voor de gemeente Maasdriel:

1. Verbeteragenda gecertificeerde instellingen (GI's). Binnen dit project wordt er geïnventariseerd op welke gebieden de gecertificeerde instellingen beter kunnen samenwerken met de verschillende gemeenten. Doel van het project dat er meer uniform gewerkt gaat worden, zowel door de gecertificeerde instelling als de gemeente. Denk daarbij aan 1 provinciaal contract voor alle GI's, 1 aanmeldformulier enz. Samen met regio Rivierenland, de overige regio's in Gelderland en de GI's wordt dit plan vormgegeven. De verbeteringen zijn in lijn met de suggesties vanuit VWS.
2. Norm voor opdrachtgeverschap. Binnen dit project wordt er geïnventariseerd hoe er meer uniform gewerkt kan worden in de contracttering en backoffice richting zorgaanbieders (m.n. binnen de zware Jeugdzorg). De uitkomsten van de inventarisatie wordt vastgelegd in een regiovisie. Ook hier trekt Maasdriel samen met regio Rivierenland op.

Gevolgen ingevoerde wijzigingen

Recent zijn er al wijzigingen doorgevoerd. Duidelijk is dat het niet binnen het bereik van de gemeente Maasdriel ligt om deze ontwikkelingen te beïnvloeden en dat de financiële consequenties nog niet bekend zijn. Wel is duidelijk dat wanneer deze ontwikkelingen tot een toename van kosten of vermindering van inkomsten leidt, de gevolgen onontkoombaar zijn. Om de wellicht negatieve financiële gevolgen tot een minimum te beperken zal moeten worden bekeken of en zo ja hoe wijzigingen in procedures, afspraken, en zorgproducten in overleg met de ketenpartners tot kostenbesparing kan leiden. Voortgang van deze ontwikkelingen en de financiële impact wordt in de reguliere P&C cyclus meegenomen. We noemen hier de wijzigingen met de meeste impact.

Invoering abonnementstarief

Van rijkswege is besloten tot de invoering van een abonnementstarief voor Wmohulp vanaf 2020. De eigen bijdrage voor een huishouden is vastgesteld op € 19,- per maand, ongeacht de hoeveelheid ondersteuning die een huishouden ontvangt. Vanaf de start was de eigen bijdrage inkomensafhankelijk. Het gevolg van het abonnementstarief is dat inwoners hun privé georganiseerde huishoudelijke hulp afzeggen en aankloppen bij de gemeente voor huishoudelijke hulp. Dit zorgt voor een grotere afname van de dienst huishoudelijke hulp en daarmee voor extra kosten voor alle gemeenten. Wij zien deze ontwikkeling ook.

Reële kostprijzen

Gerechtigde uitspraken dwingen gemeenten om reële kostprijzen te hanteren, waarbij is aangegeven hoe die tot stand moeten komen. Dit is bedoeld om het kwaliteitsniveau in het hele land gelijk te krijgen. Maar dezelfde kwaliteit is niet overal in Nederland even duur. Een goede prijs-kwaliteitverhouding betekent niet overal dezelfde prijs, maar dat wordt nu wel afgedwongen. Gevolg is dat de onderhandelingsruimte in een aanbestedingsprocedure beperkt wordt.